

Askolan Hyvinvointiraportti 2025

Askola

ASKOLAN KUNTA
Askolantie 30, 07500 Askola
019 529 100 | www.askola.fi

Lisätietoja

Johanna Viuhko

Hyvinvointikoordinaattori

puh. +358 40 710 9122

johanna.viuhko@askola.fi

Askolan tilinpäätöksen liite 1.

Hyväksytty

Kunnanhallitus 30.3.2026

Kunnanvaltuusto 15.6.2026

Sisällysluettelo

1. Johdanto.....	3
2. Väestön hyvinvointi 2025.....	4
2.1. Väestökehitys ja sosioekonomiset tunnusluvut.....	4
2.2. Terveys ja turvallisuus.....	5
2.3. Lapset, nuoret ja lapsiperheet	7
2.4. Työikäiset.....	15
2.5. Ikäihmiset.....	17
3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa	18
3.1. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen mittarit.....	18
3.2. Turvallisuus	22
3.3. Osallisuus	24
3.3.1. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus.....	25
3.4. Liikunta, luonto ja virkistäytyminen.....	27
3.5. Ehkäisevä päihdetyö.....	28
3.6. Alueellinen yhteistyö	29

1. Johdanto

Kunnilla on lakisääteinen velvoite edistää kuntalaisten hyvinvointia ja terveyttä¹. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen tehtävä kunnassa on laaja-alainen ja poikkihallinnollinen, hyvinvointia edistäviä toimia toteutetaan kunnan kaikilla palvelualueilla. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä tehdään yhteistyössä paikallisten ja alueellisten toimijoiden kanssa. Keskeisenä yhteistyökumppanina hyvinvoinnin ja terveyden edistämisessä on hyvinvointialue.

Tässä asiakirjassa tarkastellaan Askolan ja askolalaisten hyvinvoinnin tilaa vuonna 2025 sekä raportoidaan hyvinvointisuunnitelman (2021–2025) tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumista. Hyvinvoinnin tila pohjautuu pääosin hyvinvointisuunnitelman määrittelemien Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen (THL) Sotkanet.fi sekä Tilastokeskuksen tietokantaan perustuviin mittareihin. Seurantamittareita tarkastellaan siltä osin, kuin niihin on tullut päivityksiä edellisen vuoden 2024 raportoinnin jälkeen.

Tietoja tarkastellaan ja kuvataan väestöryhmittäin; lapset, nuoret ja lapsiperheet, työikäiset sekä ikäihmiset. Perusindikaattoreiden ja tarpeellisiksi katsottujen täydentävien mittareiden osalta vertailukohteina on alueellisesti Itä-Uusimaa, naapurikunta Pornainen sekä väestömäärältään Askolan kaltaiset kunnat Kärkölä ja Pyhtää. Lisäksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämistä on kuvattu turvallisuuden, osallisuuden, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden, liikunnan ja virkistäytymisen sekä ehkäisevän päihdetyön näkökulmista.

¹ Kuntalaki (410/2015) §1

2. Väestön hyvinvointi 2025

2.1. Väestökehitys ja sosioekonomiset tunnusluvut

Askolan väkiluku oli ennakkotietojen mukaan vuoden 2025 lopussa 4686. Muutos vuoteen 2024 oli positiivinen, 35 henkilöä. Väkiluvun muutoksen suunta vaihtui ensimmäistä kertaa 2020 luvulla. Luonnollista väestönlisäystä oli +11, kun kuntaan syntyneitä oli 50 ja kuolleita 39².

Väestöllinen huoltosuhde ilmaisee, kuinka monta alle 15-vuotiasta ja 65 vuotta täyttäneitä on sataa 15–64-vuotiasta (työikäistä) kohti. Huoltosuhde on sitä korkeampi mitä enemmän on lapsia ja eläkeläisiä. Askolan huoltosuhde oli 65,5 vuonna 2024. Se laski ensimmäistä kertaa 2020 luvulla.

Taloudellinen huoltosuhde eli elatussuhde ilmaisee kuinka monta työvoiman ulkopuolella olevaa ja työtöntä on sataa työllistä kohti. Työttömiin ja työvoiman ulkopuolisiin lukeutuu koko ei työllinen väestö eli työttömät, eläkeläiset, lapset ja omaa kotitaloutta hoitavat. Elatussuhde kuvaa kansantalouden kantokykyä paremmin kuin väestöllinen huoltosuhde, sillä elatussuhteessa ovat mukana työssäkäynti ja työttömät³. Askolan taloudellisessa huoltosuhteessa ei tapahtunut merkittäviä muutoksia, se on pysynyt useamman vuoden ajan noin tasolla 114.

Kunnan yleinen pienituloisuusaste laski hieman vuonna 2024 ollen 7,9. Samoin Gini-kerroin (25,0) laski myös ensimmäistä kertaa viiden vuoden seuranta jaksolla. Kerroin ilmaisee asuntokuntien käytettävissä olevien

² Facta väestötietojärjestelmä

³ Tilastokeskus, toimeentulo

rahatulojen jakautumista eli kertoo tuloeroista. Mitä suurempi ginikerroin on, sitä epätasaisempi on alueen tulojako⁴.

2.2. Terveys ja turvallisuus

Sairastavuusindeksi koostuu kymmenestä sairausryhmästä; syövät, sepelvaltimotauti, aivoverisuonitaudit, tuki- ja liikuntaelinten sairaudet, vakavat mielenterveysongelmat, tapaturmat, muistisairaudet, keuhkosairaudet, diabetes ja alkoholisairaudet. Kunkin sairausryhmän yleisyys saa painotuksen sen mukaan, mikä kyseisen sairausryhmän merkitys on väestön kuolleisuuden, työkyvyttömyyden ja elämänlaadun sekä sote-palvelukäytön kustannusten kannalta. Tietyn alueen indeksilukua suhteutetaan koko maan lukuun, joka on 100. Mitä suurempi luku on, sitä korkeampaa sairastavuus on tarkasteltavalla alueella.

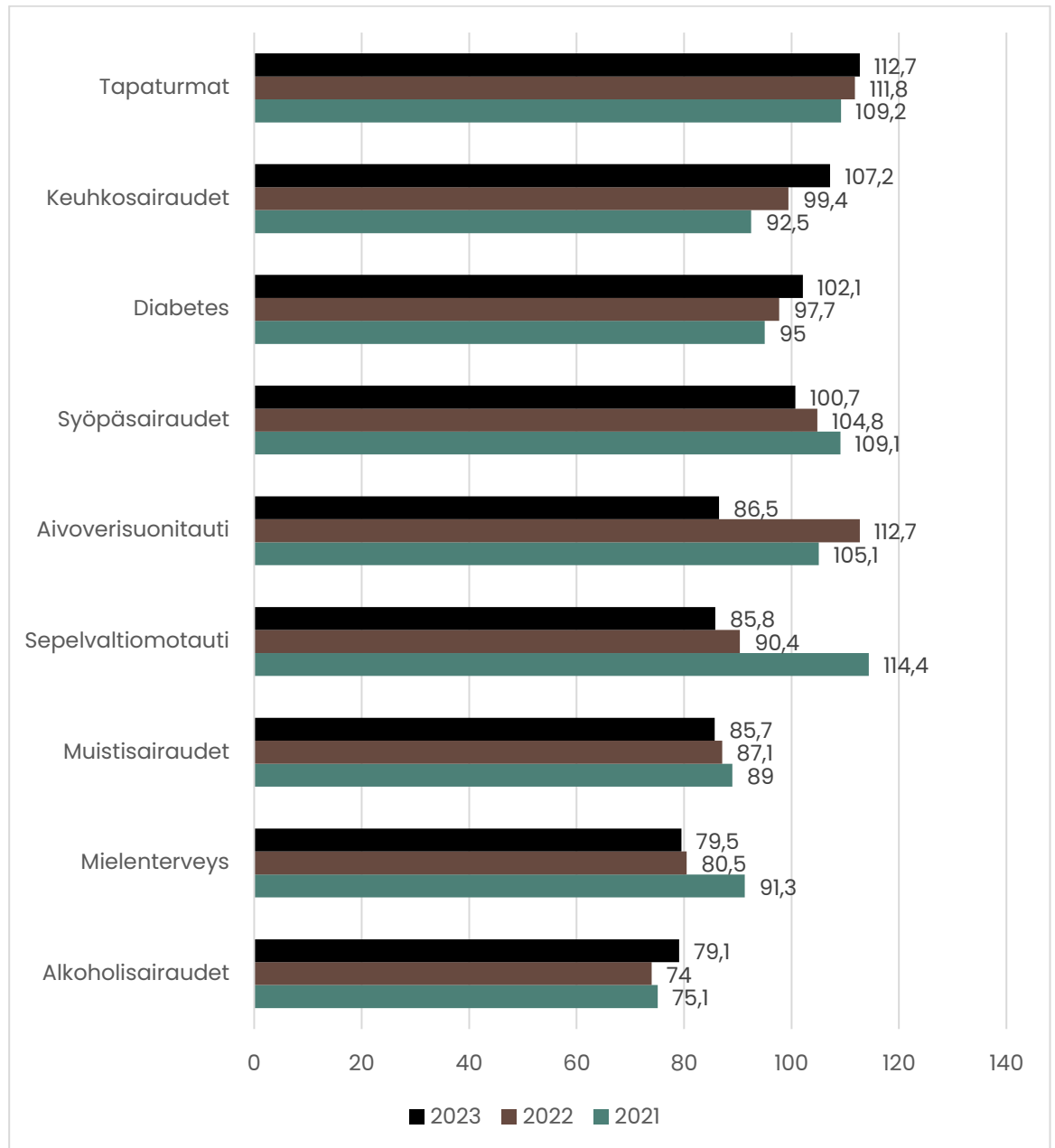
Viimeisimmän sairastavuusindeksin vuodelta 2023 mukaan Askolan indeksi 89,9, oli edelleen laskusuuntainen. Itä-Uudellamaalla on Manner-Suomen kolmanneksi tervein väestö. Itä-Uudenmaan kunnista Askolan väestö on toiseksi terveintä heti Sipoon jälkeen.

Askolassa tapaturmat ja keuhkosairauksien sairastavuus ovat yleistyneet koko maan indeksiin verrattuna. Lisäksi diabeteksen sairastavuus on noussut useampana vuonna (102,1). Alkoholisairastavuus (79,1) on valtakunnallisessa vertailussa matalaa tasoa, mutta siinä on tapahtunut paikallista nousua.

Tuki- ja liikuntasairausindeksi nousi hieman (89,3). Syöpäsairauksien indeksi on vastaavasti laskenut (100,7) ja sepelvaltimotaudin sairastavuus (85,8) sekä aivoverisuonitauti-indeksi (86,5) ovat selkeästi laskeneet.

⁴ THL, tilasto- ja indikaattoripankki Sotkanet

Mielenterveysindeksi laski lukuun 79,5 ja myös muistisairastavuus laski hie-
man (85,7) (kuva 1.).

Kuva 1: Sairastavuusindeksit sairausryhmittäin.

Poliisin tietoon tulleista rikoksista omaisuusrikoksia tapahtui Askolassa eniten vuonna 2024 (40 %), määrä kasvoi 16 % vuodesta 2023. Henkeen ja terveyteen kohdistuvat rikokset ja rattijuopumustapaukset laskivat hieman. Tietoon tulleita huumausainerikoksia oli myös aiempaa vuotta vähemmän.

Liikenneturvallisuuden vaarantamiset pysyivät samalla tasolla (11 %). Ennusteen mukaan tieliikenteessä säästyttiin vuonna 2025 tieliikennekuolemilta ja vakavilta henkilövahingoilta, omaisuusvahinkoja sattui seitsemän⁵. Vammojen ja myrkytysten vuoksi sairaalassa hoidettujen määrä vuonna 2023 oli 58/10 000 asukasta kohden. Vuoteen 2023 verrattuna määrä laski lähes 40 henkilöllä.

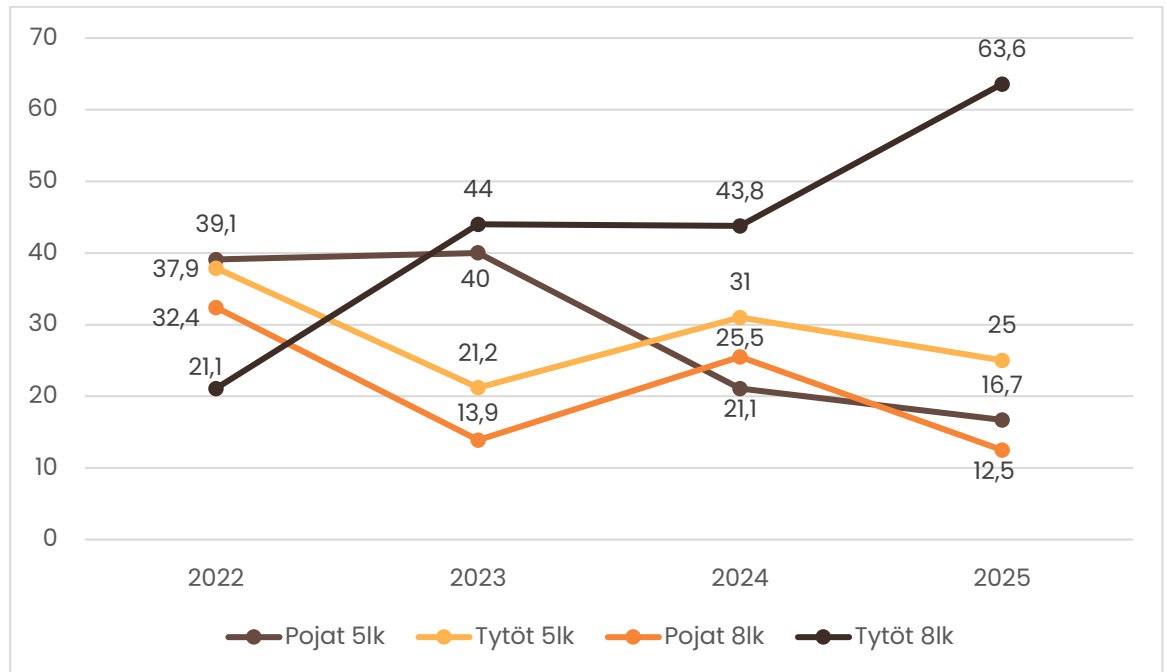
2.3. Lapset, nuoret ja lapsiperheet

Alle 20-vuotiaita askolalaisia oli 1061 vuonna 2024. Määrä oli 116 henkilöä vähemmän kuin vuonna 2021. Tilastokeskuksen uusimman väestöennusteen mukaan askolalaisia alle 20-vuotiaita on 808 henkilöä vuonna 2040⁶. Lasten pienituloisuusaste on jo useamman vuoden ajan ollut Askolassa 10 prosentin luokkaa ja ahtaasti asuvien lapsiperheiden määrä noin 32 %. Koko kunnan pienituloisuusaste on noin kahdeksan prosenttia eli suhteessa lasten asema on kaikkiin kuntalaisiin nähden pienituloisuusasteen näkökulmasta heikompi.

Lasten ja nuorten fyysistä toimintakykyä seurataan valtakunnallisesti vuosittain toteutettavien MOVE! testien avulla 5. ja 8. luokan oppilailla. Askolassa ala- ja yläkoululaisten poikien fyysisessä toimintakyvyssä on havaittu myönteistä kehitystä vuodesta 2022 lähtien. Sen sijaan 8. luokan tyttöjen

⁵ Tilastokeskus; tieliikenneonnettomuudet 2025

osuus, joilla fyysinen toimintakyky on heikko, on tapahtunut kasvua (kuva 2.).

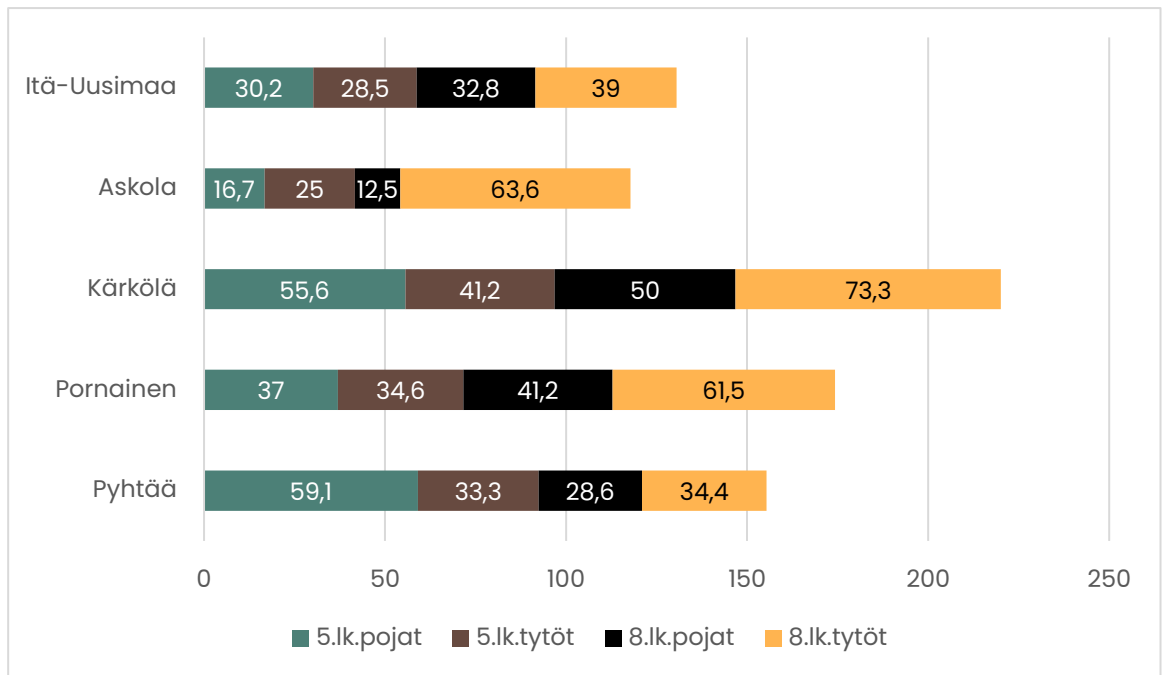

Kuva 2: Move! - tulokset. 5. ja 8.lk. oppilaat %, joilla heikko fyysinen toimintakyky.

Move! - tuloksissa vertailukunnissa nähdään samansuuntaisia tuloksia ikä- ja sukupuoliryhmittäin (Kuva 3). Vertailussa Askolan tilanne on hyvin positiivinen paitsi 8.lk. tyttöjen osalta. Pyhtäätä lukuun ottamatta kaikissa vertailukunnissa 8.lk. tyttöjen fyysinen toimintakyky on selkeästi heikompi muihin ikäryhmiin nähden⁷.

Kouluterveyskysely on THL:n joka toinen vuosi toteuttama valtakunnallinen kysely. Kyselystä saadaan kattavaa tietoa lasten- ja nuorten terveydestä ja koetusta hyvinvoinnista eri ikäluokittain. Viimeisin kysely toteutettiin vuonna 2025.

⁷ Opetushallitus, Vipunen-tilastopalvelu

Kuva 3: Move! - tulosten alueellinen vertailu.

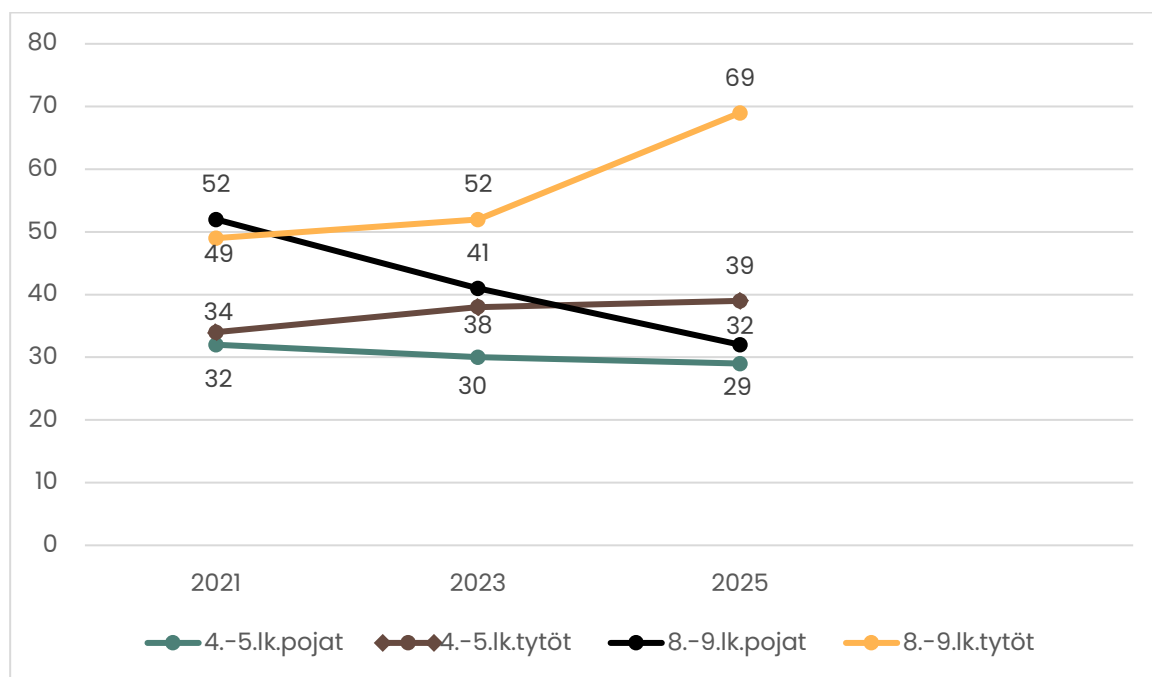
Vähintään tunnin päivässä liikkuvien osuus oli kasvanut poikien kohdalla (48 % ja 33 %). Alakoululaisten tyttöjen osuus oli säilynyt ennallaan (36 %), kun taas yläkoululaisten tyttöjen osalta liikkuvien osuus oli vähentynyt. Heistä vain 13 % ilmoitti liikkuvansa vähintään tunnin päivässä. Lukiolaisten liikunta-aktiivisuus oli sen sijaan lisääntynyt hieman, nousten 30 prosenttiin⁸.

Tytöt kuitenkin harrastavat poikia useammin ohjattua liikuntaa (liikunta-, urheiluseura ja kerhotoiminta). 4.–5. lk. työistä 63 % ja pojista 56 %. 8.- ja 9.lk. tytöistä 43 % ja pojista 38 % harrasti ohjattua liikuntaa vähintään viikoittain. Taidetta tai kulttuuria ohjatusti harrastavien vastaavat määrät olivat alakoululaisilla tytöillä 32 % ja pojilla 20 %. Yläkoululaisilla tytöillä 18 % ja pojilla 11 %. Yläkoululaisten poikien ohjattu harrastaminen oli kokonaisuutena

⁸ THL, kouluterveyskysely 2025

vähentynyt hieman, kun saman ikäisillä tytöillä liikunnan harrastaminen oli hieman lisääntynyt, mutta taiteen ja kulttuurin harrastaminen vastaavasti vähentynyt.

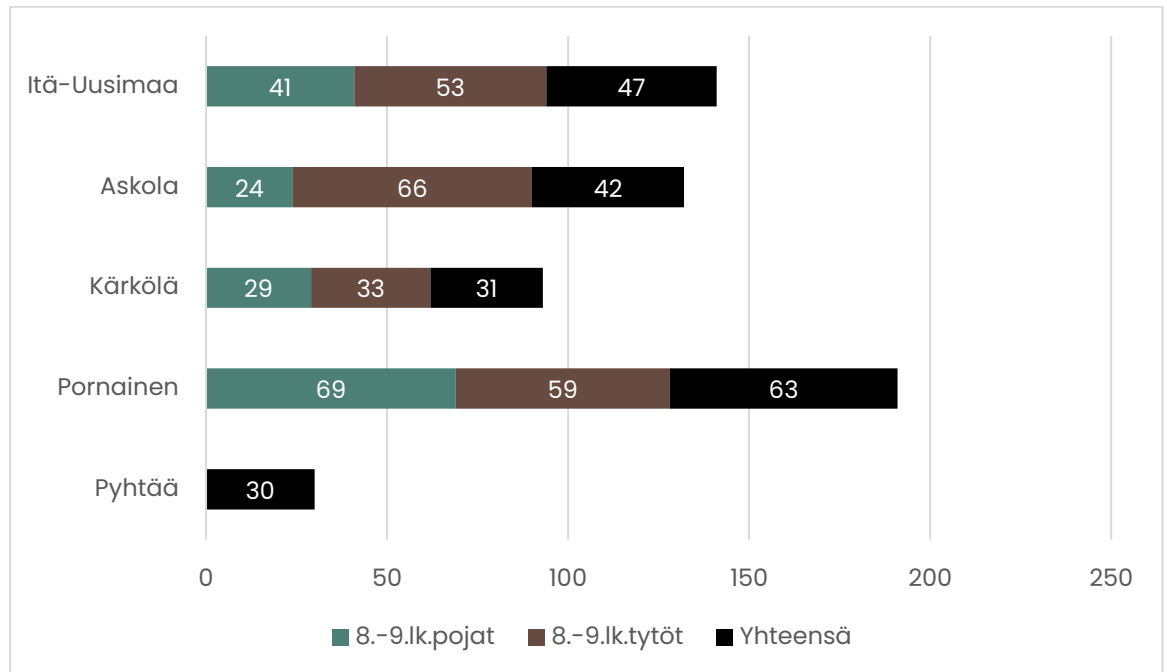
Alakoululaisten kohdalla aamupalan väliin jättävien osuuksissa ei ollut tapahtunut merkittäviä muutoksia seurantavälillä 2021–2025. Tulosten mukaan pojista noin 30 % ja tytöistä lähes 40 % ei syö aamupalaa joka arki-aamu. Yläkoululaisilla pojilla tilanne oli hieman parantunut (32 %), kun taas tyttöjen osuus oli kasvanut. Lähes 70 % tytöistä ilmoitti, ettei syö aamupalaa joka arki-aamu (kuva 4.).

Kuva 4: 5. ja 8.lk. oppilaat %, jotka eivät syö aamupalaa joka arki-aamu.

Tytöistä moni (66 %) jättää myös koululounaan syömättä. Tilanne on heikentynyt selvästi vuodesta 2021. Poikien kohdalla koululounaan syöminen oli vastaavasti parantunut. Vain 24 % ilmoitti, ettei syö koululounasta päivittäin. Lukiolaisista hieman yli 40 % ilmoitti, ettei syö aamupalaa ja koululounasta päivittäin. Kuntakohtaisessa vertailussa (kuva 5.) askolalaisten poikien

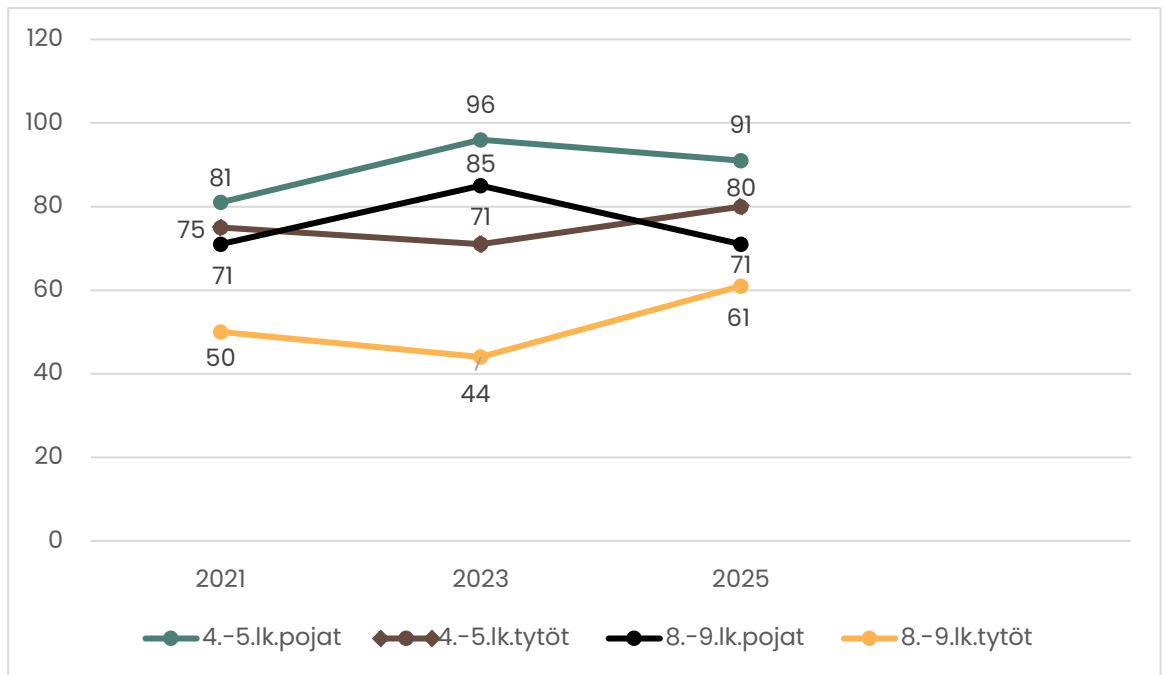
tilanne oli verrattain hyvä, kun taas tyttöjen tilanne oli heikko myös vertailutuloksissa.

Kuva 5: 8.-9.lk oppilaat %, jotka eivät syö koululounasta päivittäin, alueellinen vertailu.

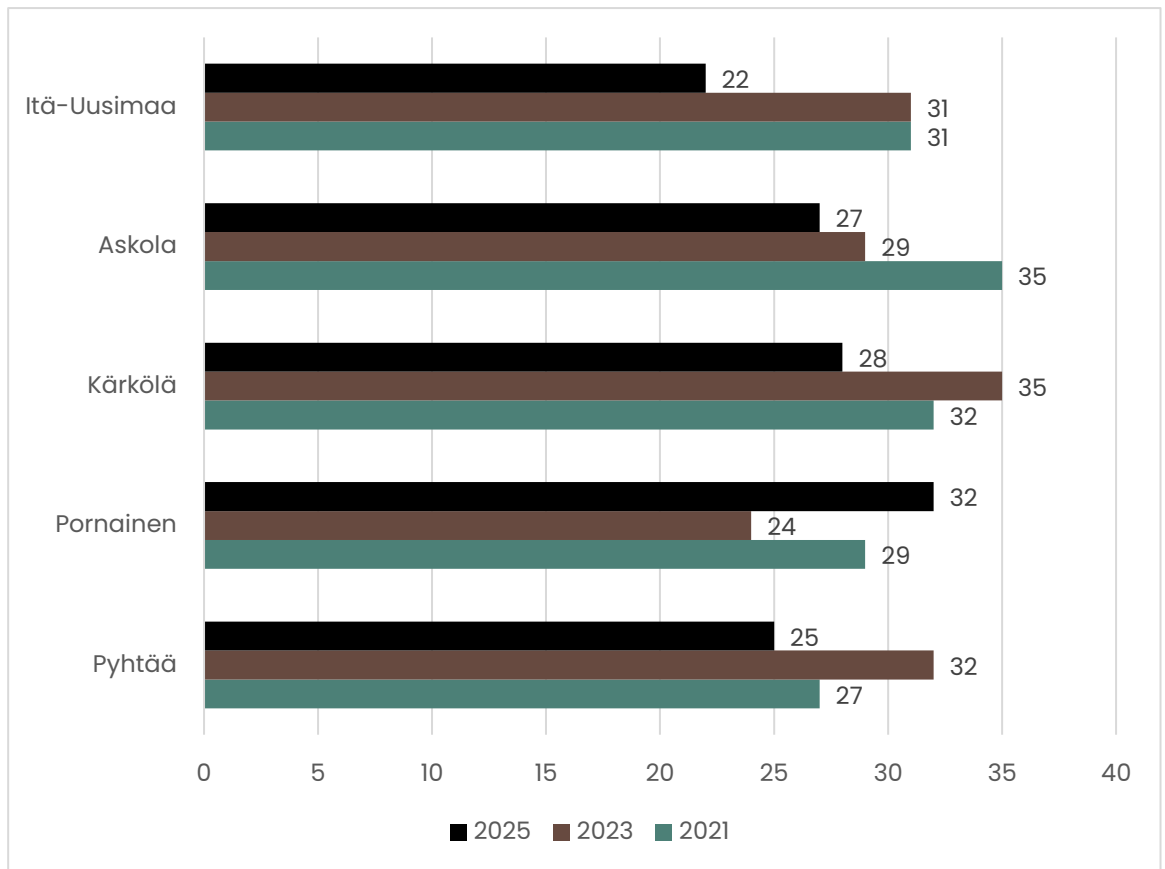
Alakoululaisista noin 80 % koki nukkuvansa tarpeeksi. Yläkoululaisista pojista noin 60 % kertoi nukkuvansa arkisin vähintään 8 tuntia. Osuudessa ei tapahtunut muutoksia aiempiin vuosiin verrattuna. Tyttöjen kohdalla vähintään 8 tuntia nukkuvien osuus oli vastaavasti pienentynyt yli 20 %, alle puolet (48 %) tytöistä nukkui arkisin vähintään 8 tuntia. Lukiolaisten osuus oli noin 45 %.

Tyytyväisyys elämään oli kasvanut lähes kaikissa ikäryhmissä. Alakoululaisista pojista 91 % ja tytöistä 80 % oli tyytyväisiä elämäänsä (kuva 6.). Yläkoululaisten poikien tyytyväisyys oli hieman laskenut vuodesta 2023 (73 %), kun taas tyttöjen tyytyväisyys oli noussut 61 prosenttiin. Lukiolaisista 80 % oli tyytyväinen elämäänsä.

Kuva 6: 4.-5. ja 8.-9.lk. oppilaat %, jotka ovat tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä.

Kokemus omasta terveydentilasta oli myös parantunut. Alakoululaisista kuitenkin 11 % koki terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi. Yläkoululaisista vastaava osuus oli pojilla 19 % ja tytöillä 37 %. Lukiolaisten osuus oli 17 %, tilanne parani vuodesta 2023, jolloin luku oli 44 %. Positiivinen suunta on nähtävissä myös lähes kaikissa vertailukunnissa (kuva 7.).

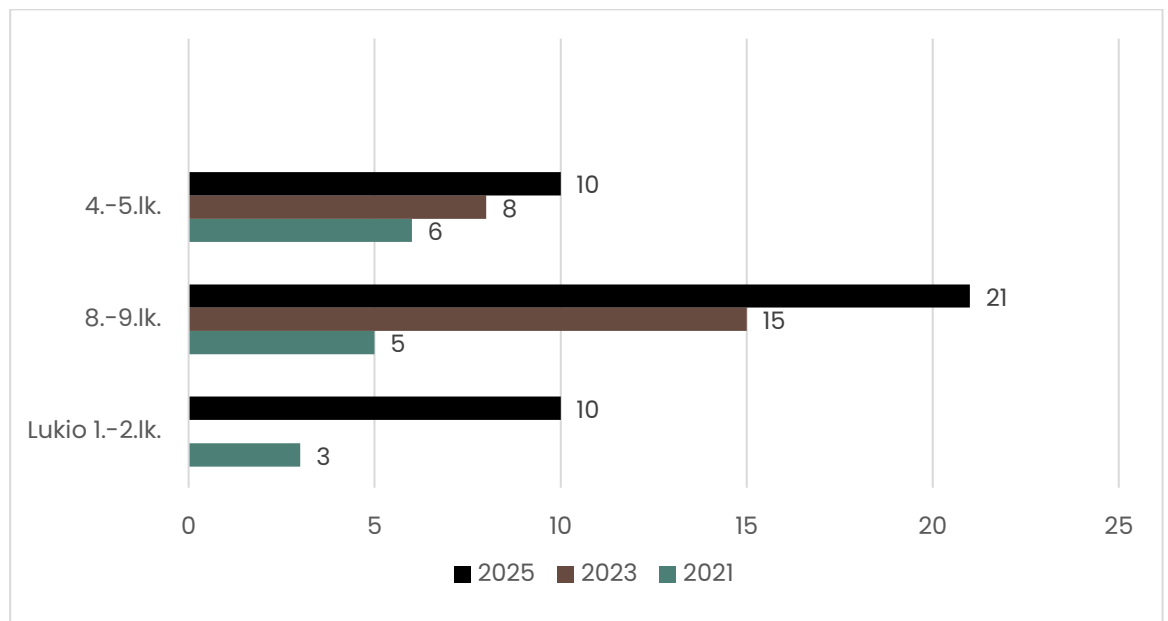

Kuva 7: 8.–9.lk. oppilaiden %, joka kokee terveydentilansa keskinertaiseksi tai huonoksi, alueellinen vertailu.

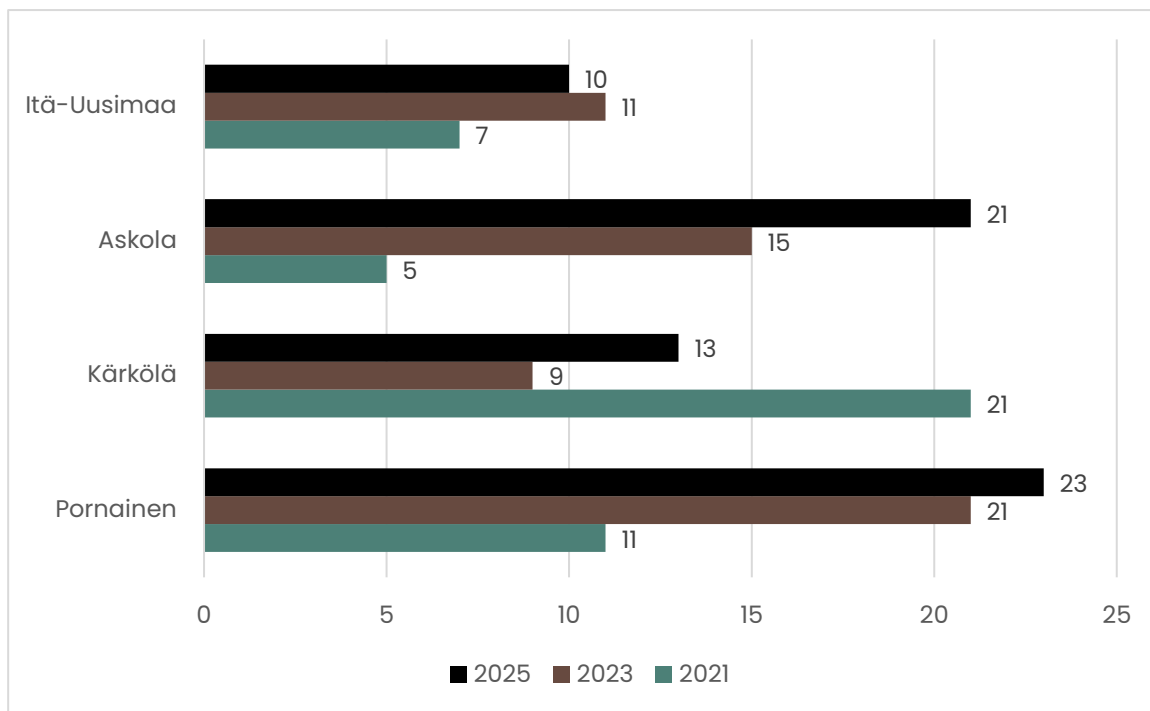
Vuosiluokkien 5.–6. vastaajista 13 % oli kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa edeltävän vuoden aikana, mikä on 4 % enemmän kuin edellisessä kyselyssä. Yläkoululaisista väkivaltaa oli kokenut 8 %. Vaikeus keskustella vanhempien kanssa oli vähentynyt, siitä raportoi vain muutama prosentti kaikista vastaajista. Koulukiusaamista vähintään kerran viikossa kokeneiden alakoululaisten osuus nousi 11 prosenttiin vuonna 2025. Yläkoululaisten osuus oli 8 %, laskien hieman aiemmista vuosista.

Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus oli yleisintä yläkoululaisten tyttöjen keskuudessa (36 %), kun poikien osuus oli 5 %. Lukiolaisista ahdistuneisuutta koki 22 %, osuus laski edellisestä kyselystä. Lukiolaisista 12 % ja yläkoululaisista 9 % ilmoitti, ettei ole yhtään läheistä ystävää. Molemmat osuudet olivat hieman pienentyneet edellisestä kyselystä.

Nikotiinituotteiden kokeilu yleistyi alakoululaisten vastaajien keskuudessa. 10 % ilmoitti kokeilleensa jotain nikotiinituotetta vähintään kerran. Yläkoululaisista 21 % kertoi käyttävänsä jotain nikotiinituotetta päivittäin ja lukiolaisista vastaava osuus oli 10 % (kuva 8.). Nikotiinituotteiden käyttö on ollut kasvussa vuodesta 2021 lähtien (kuva 9.).

Kuva 8: 4.-5.lk oppilaat% käyttänyt nikotiinituotteita vähintään kerran. 8.-9.lk. ja lukion 1.-2.lk. oppilaat %, jotka käyttävät jotain nikotiinituotetta päivittäin.

Kuva 9: Alueellinen vertailu 8.–9.lk. oppilaat %, jotka käyttävät jotain nikotiini tuotetta päivittäin.

Tulosten mukaan yläkoululaisten humalahakuinen alkoholin käyttö on vähentynyt. Tosi humalassa vähintään kerran kuukaudessa ilmoitti olevansa 9 %. Poikien osuus pieneni yli 10 prosenttisyksikköä. Lukiolaisten vastaavaluku oli 12 %. Huumekekkeilut yläkoululaisten vastaajien keskuudessa olivat pysyneet 5 % tuntumassa.

2.4. Työkäiset

Askolan koulutustasomittain on jatkunut noususuuntaisena. Vuonna 2024 se oli 334. Nousua on tapahtunut erityisesti naisten koulutustasossa.

Työttömiä työnhakijoita kunnan työvoimasta oli 8,4 % vuoden 2025 lopussa. Alle 25-vuotiaita oli 19 ja pitkäaikaistyöttömiä 64 henkilöä.

Erityiskorvattaviin lääkkeisiin oikeutettujen määrä on yksi työikäisten hyvinvoinnin seurantamittari. Korvattavuusryhmistä diabetes on yleistynyt 40–64-vuotiaiden ikäryhmässä samoin kuin sepelvaltimotauti. Verenpainetautiin oikeutettujen määrä on vastaavasti ollut laskusuuntainen.

Työkyvyttömyyseläkettä saavien 25–64-vuotiaiden määrä oli vuonna 2024 4,7 %. Määrä on pysytellyt hieman alle viidessä prosentissa useamman vuoden.

Työllisyysalueen toiminnan käynnistyminen aiheutti keväällä 2025 jonkin verran palvelukatvettä. Henkilöstö siirtyi liikkeenluovutusmallin mukaisesti valtiolta Porvoon kaupungille ja osa vakansseista siirtyi alkuvaiheessa täyttämättöminä. Rekrytointiprosessit olivat pitkiä, mikä osaltaan heikensi palveluiden saatavuutta. Loppuvuotta kohden tilanne koeheni ja lähipalvelu Askolan palvelutorilla parani vähitellen.

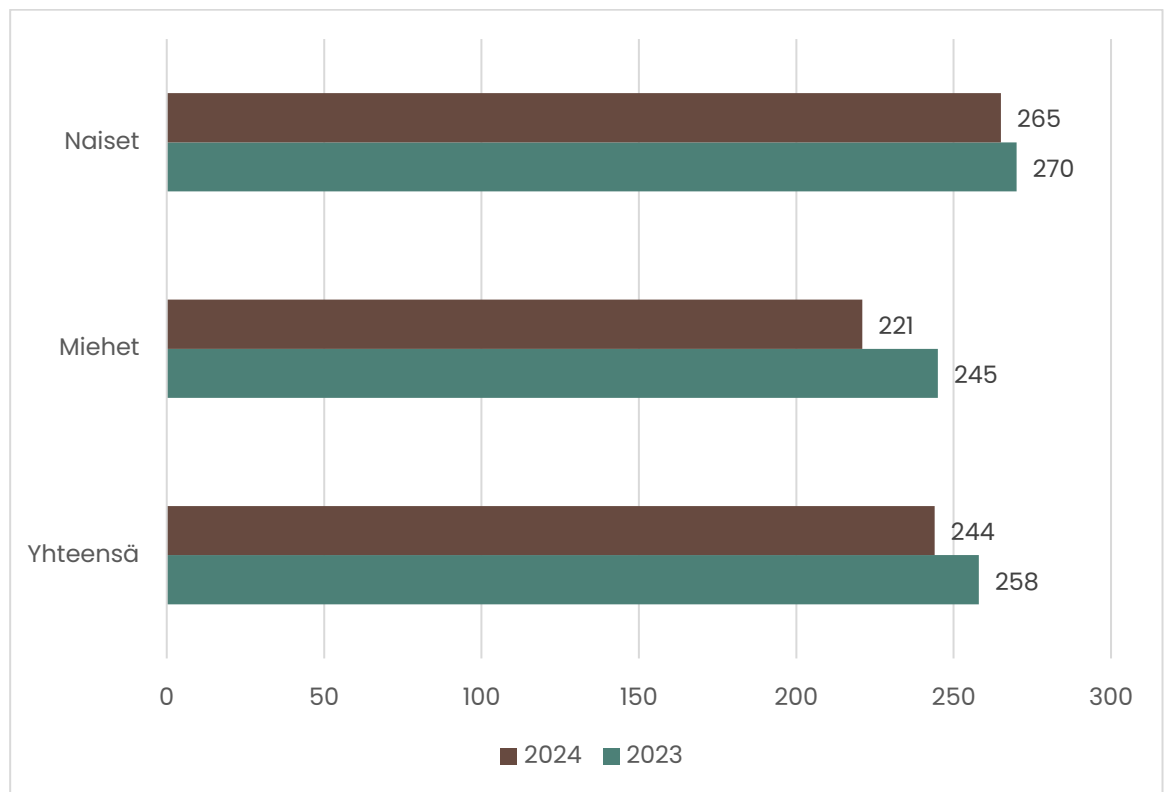
Hyvinvoinnin tukemisen näkökulmasta myös sosiaali- ja terveystyöpalvelujen saatavuudella on keskeinen vaikutus asiakkaan hyvinvoinnin tukemisessa. Hyvinvointialue ei ole kyennyt vastaamaan työllisyysalueen aktivointityöhön toivotussa aikataulussa, minkä seurauksena asiakkaat ovat joutuneet odottamaan palveluihin pääsyä.

Kotoutumisen lakisääteiset palvelut hankittiin vuoden 2025 ajan Porvoon kaupungilta. Vieraskielisten määrä Askolassa on noin 180 henkilöä. Vuonna 2025 Porvoon kotoutumispalveluihin hakeutui vain 2 askolalaista, samasta perhekunnasta. Kotoutumispalveluiden tarve kunnassa osoittautui vähäiseksi, minkä vuoksi Porvoon kaupungin kanssa solmittu sopimus irtisannottiin päättymään vuodenvaihteessa. Jatkossa kotoutumispalvelut tuotetaan omana toimintana työllisyysyksikössä.

2.5. Ikäihmiset

Yli 65-vuotiaita askolalaisia oli vuoden 2024 lopussa 1075 henkilöä, heistä yli 75-vuotiaita oli 486. Uusimman väestöennusteen mukaan vuonna 2030 Askolassa asuu lähes 590 yli 75-vuotiasta ja vuonna 2040 jo lähemmäs 700 henkilöä.

Suurin osa 95 % 75 vuotta täyttäneistä asui kotona (2024). Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot olivat vähentyneet 65 vuotta täyttäneillä 244 (2024), kun luku oli 258 vuonna 2023 (kuva 10). Myös lonkkamurtuminen määrä oli vähentynyt alle prosenttiin.

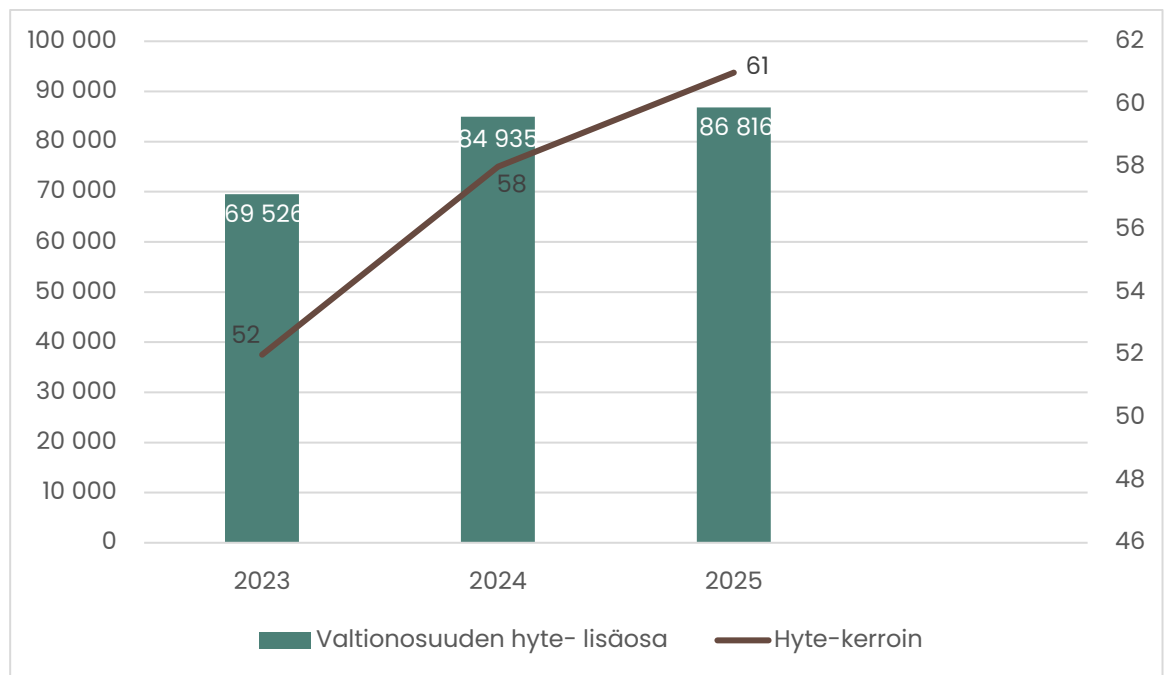

Kuva 10: Kaatumisiin ja putoamisiin liittyvät hoitajaksot 65 vuotta täyttäneillä.

3. Hyvinvoinnin ja terveyden edistäminen kunnassa

3.1. Hyte-kerroin ja TEAviisari

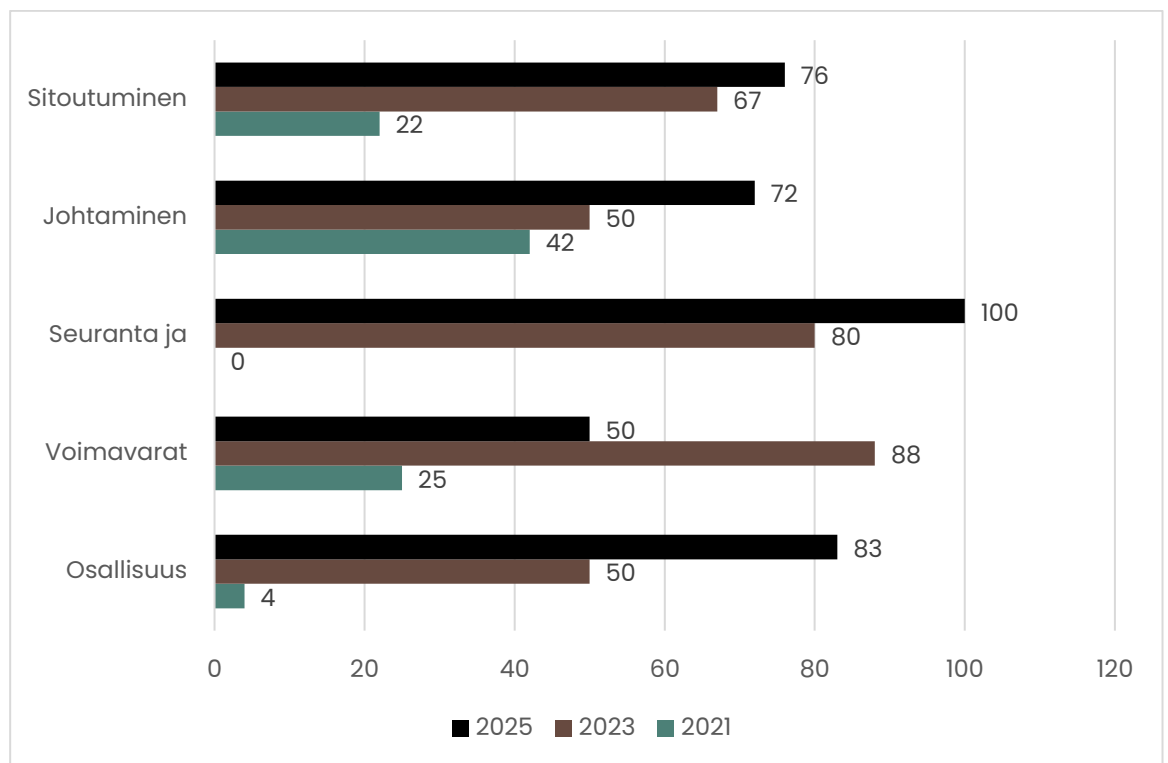
Askolan kunnan vuoden 2025 Hyte-kerroin oli 61. Se kasvoi kolme pistettä vuodesta 2024. Euroina tämä tarkoittaa 18,7 euroa / asukas ja kunnan valtionosuuden Hyte-lisäosana lähes 87 000 euroa (kuva 11.). Prosessi-indikaattoreiden keskiarvo pysyi ennallaan, 64. Tulosindikaattoreiden keskiarvo nousi vuoden takaisesta 53 -> 58. Lähes kaikissa skaalatuissa mittareissa tapahtui positiivista muutosta, erityisesti toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25- 64-vuotiaat (15->55)⁹.

Kuva 11: Hyte-kertoimen ja hyte-valtionosuuden lisäosan kehitys.

⁹ THL, Hyte-kerroin 2025

TEAvisari tiedonkeruut toteutuivat vuonna 2025 kuntajohdon ja kulttuurin osalta keväällä ja perusopetuksen osalta loppuvuodesta. Kuntajohdon pisteet olivat 76. Nousua edellisestä tiedonkeruusta vuodelta 2023 tuli lähes 10 pistettä. Eniten edistyivät osallisuus (50→83), johtaminen (50 → 72) ja seuranta ja tarveanalyysi (80→100). Osa-alueista ainoastaan voimavarojen tulos heikkeni (88→50). Seurantakauden aikana 2021–2025 kuntajohdon tulos parani yhteensä 54 pistettä (kuva 12.)¹⁰.

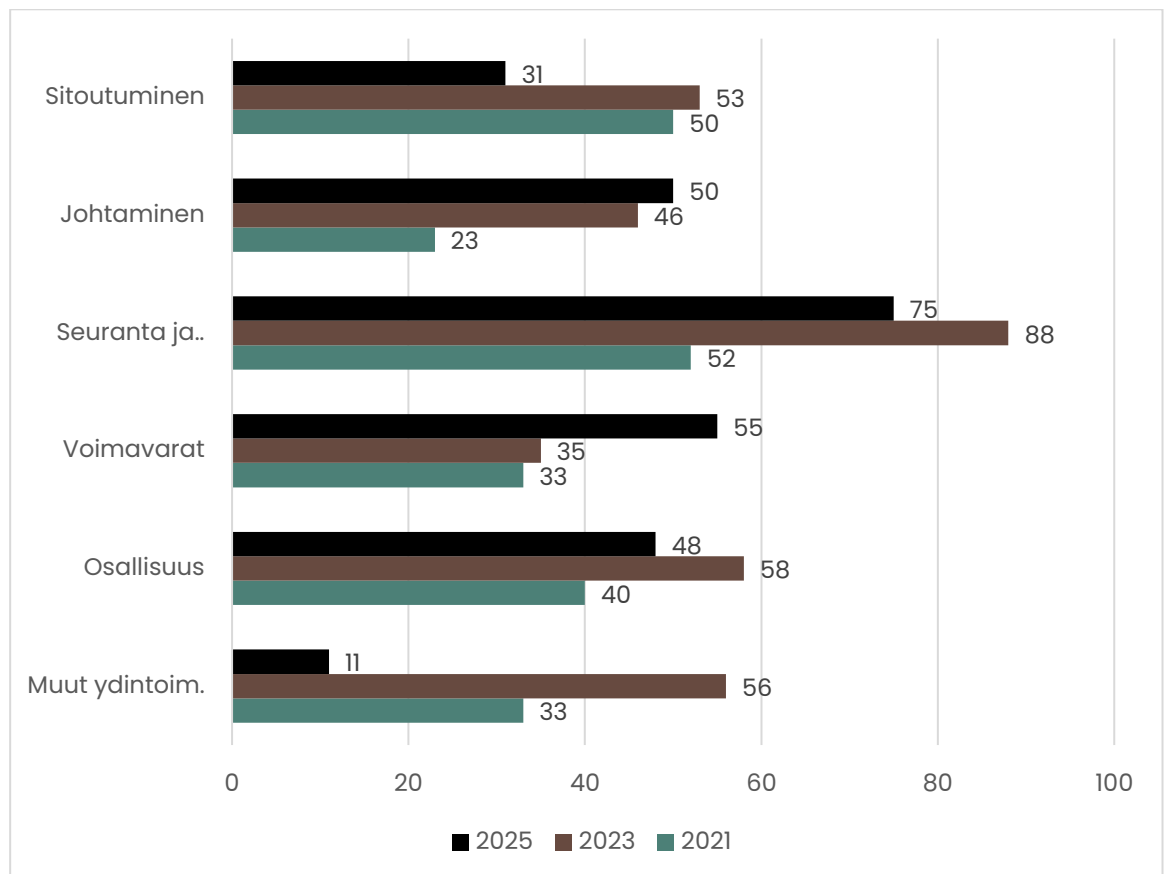
Kuva 12: TEAvisari kuntajohdon pisteet.

Kuntajohdon tuloksissa näkyy, että hyvinvoinnin edistämisen tavoitteita on saavutettu muun muassa säännöllisellä raportoinnilla ja edistämällä päätösten ennakoarvioinnin käyttöönottoa. Osallisuuden mahdollisuuksia on vahvistettu myös monilta osin. Osallisuusohjelma julkaistiin ja

¹⁰ THL, TEAvisari 2025

lapsiparlamentti aloitti toimintansa vuonna 2025. Tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta edistämään on laadittu palvelualuekohtaiset ja henkilöstöä koskevat toiminnalliset ohjelmat ja tasa-arvo ja yhdenvertaisuuden edistäminen on liitetty osaksi kunnan hyvinvointisuunnittelua.

Toimenpiteiden levittämistä tulee vielä jatkaa muiden toiminta-alueiden kohdalla. Kulttuurin TEAViisari pisteet olivat 45, laskua kahden vuoden takaiseen tuli 11 pistettä. Eniten laskivat muut ydintoiminnot osion pisteet (56 → 11), johon sisältyy mm. päätösten vaikutusten ennakoarviointi. Vastaavasti voimavaroissa (35 → 55) pisteet paranivat (kuva 13.). Perusopetuksen tiedonkeruun tulokset ovat käytettävissä vasta keväällä 2026.

Kuva 13: TEAViisari kulttuurin pisteet.

3.2. Hyvinvointi-indikaattori

Kuntaliiton Hyvinvointi-indikaattori on koonti-indikaattori laaja-alaisen hyvinvoinnin mittaamiseksi. Se kuvaa tuoreinta käytettävissä olevaa tietoa hyödyntäen läpileikkausta kuntalaisten hyvinvoinnin tilasta.

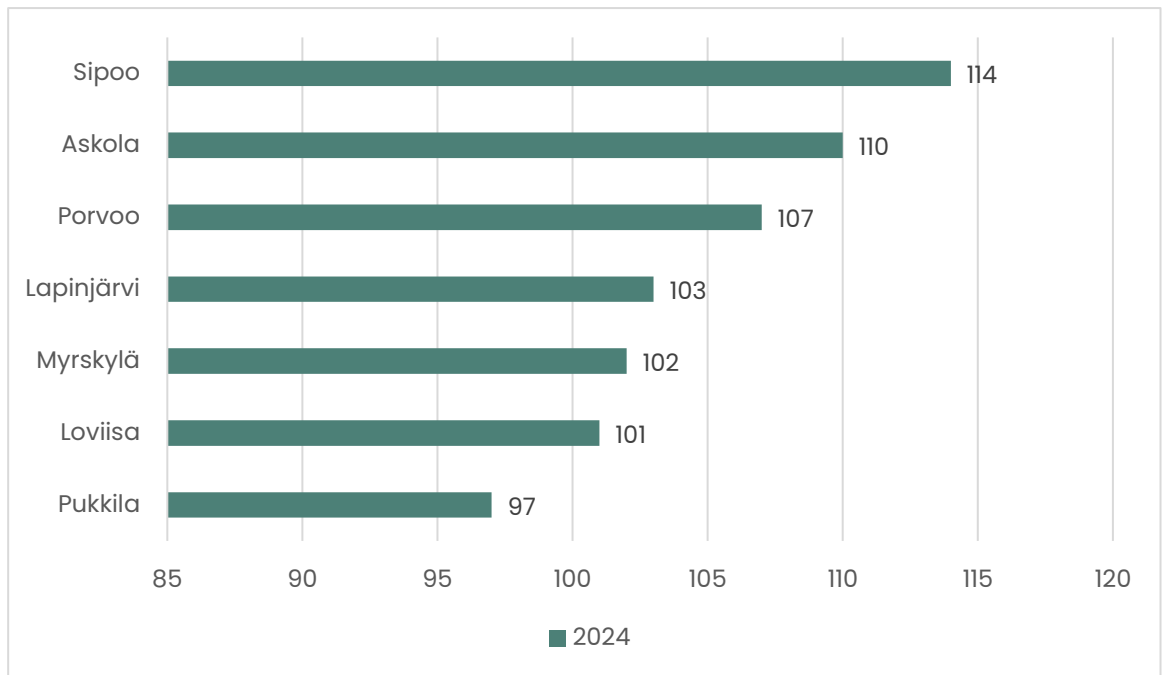
Indikaattori koostuu kolmesta osa-alueesta, joita määrittävät omat indikaattorit. Nämä suhteutetaan kaikkien kuntien keskivertovastauksiin siten, että keskiarvo saa arvon 100 ja keskivertoa huonommat tulokset alle 100 ja keskivertoa paremmat tulokset suuremman arvoon kuin 100.

Osa-alueet ovat Elintaso, johon kuuluvat indikaattorit: veronalaiset tulot, /1000as., toimeentulotukea saaneissa kotitalouksissa asuvat henkilöt, % asukkaista, työkyvyttömyyseläkettä saavat 25–64-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä, sairastavuusindeksi ikävakioitu, ahtaasti asuvat % ja koulutuksen ulkopuolelle jääneet 17–24-vuotiaat, % vastaavan ikäisestä väestöstä.

Yhteisyysuhteet, jossa indikaattorit: perusterveydenhuollon mielenterveyskäynnit yhteensä / 1 000 as., erikoissairaanhoidon avohoitokäynnit, psykiatria / 1000 18 vuotta täyttänyttä, poliisin tietoon tulleet henkeen ja terveyteen kohdistuneet rikokset / as. ja yhden hengen asutokuntien osuus kaikista asutokunnista.

Itsensä toteuttaminen, jossa indikaattorit: äänestysaktiivisuus, pitkäaikais-työttömät, % työvoimasta ja kirjastolainauksen kokonaismäärä.

Askolan hyvinvointi-indikaattori oli vuonna 2024 110, ollen Itä-Uudenmaan toiseksi paras tulos heti Sipoon (114) jälkeen (Kuva 14). Askolan osa-alueiden tulokset olivat: elintaso 110, yhteisyysuhteet 114 ja itsensä toteuttaminen 98.

Kuva 14. Itä-Uudenmaan kuntien hyvinvointi-indikaattori 2024.

3.3. Turvallisuus

Kuntalaisille ja kunnan työntekijöille tarkoitettu turvallisuuskansio julkaistiin kesällä 2025. Se sisältää kattavasti ohjeita häiriötilanteisiin ja varautumiseen, avun ja tuen hakemiseen sekä tilannetietoa ja toimintaohjeita häiriötilanteissa toimimiseen. Turvallisuus oli teemana myös kesäkuussa järjestetyssä kuntalaistapahtumassa, jossa oli mahdollisuus osallistua muun muassa varautumisen luentoihin.

Liikennekasvatus on osa varhaiskasvatuksen, esiopetuksen ja peruskoulujen toimintaa. Liikenneturvallisuusviikon ja teemapäivien lisäksi liikennekasvatus on osa toiminnan arkea ja erityisesti kouluilla havaittuihin turvallisuuspuutteisiin, esimerkiksi koululaisten kulkuvälineiden osalta puututaan. Kunnassa toimiva liikenneturvallisuustyöryhmä kokoontui vuonna 2025 säännöllisesti ja kunta päivitti liikenneturvallisuuden verkkosivut.

Varhaiskasvatustilanteissa ja oppilaitoksissa päivitettiin Kiusaamisen, häirinnän ja väkivallan ehkäisyä ja puuttumisen suunnitelmat sekä turvallisen tilan periaatteet. Lisäksi toteutettiin yksikkökohtaiset turvallisuuskävelyt.

Ikäihmisten turvallisuutta edistettiin Tupatuki kotikäynneillä, joita vuonna 2025 tehtiin 47. Kotikäynneillä arvioidaan kodin esteettömyyttä ja turvallisuutta. Turvalaitteita käynneillä asennettiin 37. Lisäksi kotikäynneillä ja muiden yhteydenottojen kautta varmistettiin ikäihmisten turvallisen arjen sujuminen muun muassa palveluihin ohjaamalla. Yhteydenottoja Tupatukeen tuli vuonna 2025 yhteensä 160. Yhteistyö Muistiliiton Muistiluotsin kanssa on myös osa turvallisuuden edistämistä. Tupatuki-toiminnan yhteydessä tarjotaan säännöllisesti muistiharjoitteita, neuvontaa ja ohjausta, joilla tuetaan kognitiivista toimintakykyä ja arjen turvallista sujumista.

Tupatukitoiminta on osa ikäihmisten kaatumisen ehkäisyä. Toiminnan yhteydessä annetaan neuvontaa ravitsemuksesta ja liikunnasta. Päihteiden käyttö otetaan puheeksi ja asiakkaita ohjataan tarvittaessa avun piiriin. Lisäksi kunnan ja eri toimijoiden monipuolisella liikuntatarjonnalla ennalta ehkäistään kaatumisia ja niistä johtuvia vammautumisia.

Kaatumisten ehkäisyssä keskeistä on katujen kunnossapito, kuten auras ja hiekoitus. Lisäksi paikallinen Lions Club osallistuu kaatumisen ehkäisyyn ja kamalla loppuvuodesta ikäihmisille hiekoitushiekkaa. Ikäihmisille jaetaan myös kenkiin asetettavia liukuesteitä, joiden käyttöön annetaan opastusta ja tarkistetaan kenkien sopivuus. Esteettömyyttä edistetään esteettömyystyöryhmän toiminnalla, joka tekee vuosittain esteettömyyskartoituksia kiinteistöihin sekä ulkoreitistöihin kunnan alueella.

3.4. Osallisuus

Osallisuus oli hyvin vahvasti esillä koko vuoden. Askolan kunta osallistui keväällä ensimmäistä kertaa järjestettäviin Välittämisen SM-kisoihin. Kaikilla kuntalaisilla oli mahdollisuus järjestää ja osallistua erilaisiin kisakeikkoihin ja sitä kautta vahvistaa välittämisen kulttuuria. Askola sijoittui kuntien kategoriassa sijalle 8. Keikkoja järjestettiin 23, joihin osallistui yhteensä 329 vapaaehtoista ja vapaaehtoisten työtunteja kertyi 451.

Vapaaehtoistyö sai loppuvuodesta myös upean palkinnon, kun Tupatuki toiminnan vapaaehtoistyö palkittiin valtakunnallisella Välittämisen Teko palkinnolla joulukuussa. Tupatukitoiminnan vapaaehtoistyö vahvistui erityisesti Askolassa, kun vuoden 2025 aikana aloitti neljä uutta vapaaehtoista. Vapaaehtoistyöllä on Askolassa vahvat perinteet, moni yhdistys toimii pitkälti vapaaehtoistyön voimin.

Askolan Kohtaamalla osallisuutta ja yhteisöllisyyttä tukevien avoimen olohuoneen ja järjestötilan käyttöaste kasvoi ja tiloihin saatiin uusia käyttäjiä. Olkkarin tupatukitoiminnassa vuoden aikana käyntimäärä kipusi yli 800, jonka lisäksi myös Lea-kodin tapaamisissa Monninkylässä käyntimäärä oli vuoden aikana lähes 120.

Lisäksi Askolassa järjestettiin perinteiset Ruman Koreeks lähiympäristön siivoustalkoot, joihin osallistui kuntalaisia useissa kylätaajamissa. Myös kaikki koulut osallistuivat siivoustalkoisiin. Järjestötoimijoiden illat järjestettiin keväällä sekä syksyllä. Ikäihmisten virkistyspäivä kokosi syyskuussa Tuomirantaan noin 70 ikäihmistä ja marraskuun lopussa vietetty Välittämisen päivään osallistui yli sata ikäihmistä.

Kuntalaiskysely toteutui kesällä, kun kuntalaisilta toivottiin mielipiteitä ja ajatuksia liittyen kunnan tulevaisuusohjelmaan. Vastaajia kyselyyn saatiin 65. Aktiivisuusrahanhanke oli auki alkuvuodesta ja siihen saatiin kaksi

hakemusta. Nämä hakemukset eivät kuitenkaan täyttäneet täysin hakukriteerejä, joten raha käytettiin osana kunnan kuntoportaiden rakentamista. Kuntalaisten kuulemistilaisuus järjestettiin joulukuussa Askolan koulukeskuksessa. Tilaisuuden aiheena oli terveystilaisuuksien ja ikäihmisten palveluasumisen jatkuminen Askolassa. Keskustelemassa oli mukana noin sata henkeä.

Vammais- ja vanhusneuvosto sekä nuorisovaltuusto kokoontuivat säännöllisesti vuoden aikana ja osallistuivat aktiivisesti myös alueellisten neuvoston työskentelyyn. Neuvostot tekivät myös kannanottoja ja aloitteita edustamiensa väestöryhmien asioissa.

Varhaiskasvatuksessa lapset ja lasten vanhemmat ovat aktiivisesti mukana toiminnan kehittämisessä. Peruskouluissa yhteistyötä tehdään myös tiiviisti kotien kanssa. Kaikille peruskoululaisille toteutettiin harrastamisen kysely 2025 liittyen Harrastamisen Suomi hankkeen jatkokehittämiseen.

Lasten demokratia polkua vahvistettiin nuorisovaltuuston aktiivisessa toiminnassa ja Lapsiparlamentin perustamisella. Parlamentti kokoontui ensimmäistä kertaa joulukuussa 2025. Mukana oli lapsia kaikilta alakouluilta, päättäjiä, viranhaltijoita ja nuorisovaltuuston edustajia. Aiheena oli lasten ja nuorten harrastusmahdollisuuksien kehittäminen. Parlamentti kävi vilkasta keskustelua ja tuotti kehitysehdotuksia, joita palvelualueet ovat jo lähteneet edistämään.

3.4.1. Tasa-arvo ja yhdenvertaisuus

Kunnassa on edistetty yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa monin eri toimin. Varhaiskasvatuksessa ja perusopetuksessa päivitettiin yksikkökohtaiset yhdenvertaisuus- ja tasa-arvosuunnitelmat ja työllisyyspalveluissa hävikki-ruokajakelu toimii konkreettisenä yhdenvertaisuutta ja tasa-arvoa vahvistavana toimenpiteenä. Hävikkiruokailu tarjoaa monille apua haastavassa

taloudellisessa tilanteessa. Toiminta ehkäisee syrjäytymistä, köyhyyttä sekä niistä johtuvaa hyvinvointi- ja terveysvajetta. Ruokajakelu ja paikan päällä järjestettävä hävikkiruokailu toteutetaan joka toinen viikko. Jaettavat elintarvikkeet saadaan pääasiassa paikallisilta vähittäistavarakaupoilta. Kuntalaisten taloudelliset haasteet näkyvät ruokajakelun kävijämäärissä. Kävijämäärän keskiarvo oli 60 henkilöä vuonna 2025.

Kunnan esteettömyystyöryhmä edistää aktiivisesti tasa-arvoa ja yhdenvertaisuutta kunnan palveluissa ja ympäristöissä. Vuonna 2025 työryhmä toteutti esteettömyyskartoituksen Monninkylän maauimalassa sekä Valkjärven uimarannalla. Kartoituksen tavoitteena oli arvioida kohteiden saavutettavuutta ja tunnistaa mahdollisia kehittämiskohteita, jotta palvelut olisivat mahdollisimman monen kuntalaisen käytettävissä.

Esteettömyystyöryhmä seuraa lisäksi aiemmin laadittujen esteettömyystoimenpiteiden toteutumista. Työn tavoitteena on varmistaa esteettömyyden suunnitelmallinen ja pitkäjänteinen kehittäminen osana kunnan toimintaa sekä huomioida eri käyttäjäryhmien tarpeet palveluiden ja ympäristöjen kehittämisessä.

Myös kirjasto- ja kulttuuripalvelut edistävät kuntalaisten hyvinvointia ja yhdenvertaisuutta tarjoamalla avoimia ja maksuttomia palveluja. Vuonna 2024 käyttöönotettu omatoimikirjasto on parantanut kirjaston saavutettavuutta entisestään. Kirjastossa on panostettu yhteistyöhön koulujen kanssa sekä lasten lukutaidon edistämiseen. Lisäksi kirjaston näyttelytilassa järjestettiin vuoden aikana useita avoimia taidenäyttelyitä, luentoja ja tarinapiirejä. Kirjasto- ja kulttuuripalvelut ovat olleet myös mukana toteuttamassa kulttuuritapahtumia eri puolella kuntaa.

3.5. Liikunta, luonto ja virkistäytyminen

Liikkumista ja harrastamista edistettiin vuonna 2025 järjestämällä ensimmäistä kertaa Kilsakisa, joka kannusti kuntalaisia liikkumaan. Askolan kunta järjesti kisan yhteistyössä Eläkeliitto Askolan yhdistyksen kanssa ja haastoi mukaan myös lähikunnat Pornaisen ja Pukkilan. Askolassa kilometrejä käveltiin reilun 100 kävelijän voimin yli 10 000 toukokuun aikana. Kisan yhteydessä järjestettiin myös avajaistapahtumat kirkonkylän Kohtaamolla ja Monninkylän Hannun torilla.

Elokuussa järjestettiin lapsille ja nuorille suunnattu harrastamisen päivä, jossa oli mahdollisuus tutustua ja kokeilla eri harrastusmuotoja. Tapahtuman kävijämäärä oli lähes 200 ja kunnan toimintojen lisäksi mukana oli 12 toimijaa Askolasta ja Porvoon seudulta esittelemässä toimintaansa.

Askolan kirkonkylälle valmistui kesällä uudet lukion tilat ja monitoimitila, jossa myös nuorisopalvelut toimivat. Piha-alueelle rakentui lähiliikunta- paikka, jossa on myös ulkokuntosali. Kesällä avattiin lisäksi kunnan ensimmäiset kuntoportaat Askolan urheilukentän yhteyteen ja ne ovat olleet ahkerassa käytössä. Monninkylän maauimalassa kesä oli vilkas, kävijämäärä kipuusi lähes 11 000 kävijään. Uimalassa järjestettiin vesijumppaa ja koulu- laisten uintiopetusta. Liikuntaneuvonta ei toteutunut kunnassa vuonna 2025, johtuen liikunnanohjaajan resurssista, joka ajoittui kesäkuukasille lähinnä maauimalan toimintaan.

Ikäihmisten viikoittaisessa tasapaino- ja lihasharjoitteluryhmässä kertyi vuoden aikana lähes 650 käyntikertaa. Harjoittelijoita oli keskimäärin 20 henkilöä per kokoontumiskerta. Toiminta järjestetään yhteistyössä Eläkeliitto Askolan yhdistyksen kanssa. Yhdistys tukee monipuolisella toiminnallaan ikäihmisten toimintakyvyn säilymistä. Sen eri liikuntaryhmissä kertyi vuonna 2025 yhteensä yli 1600 käyntikertaa.

3.6. Ehkäisevä päihdetyö

Ehkäisevän päihdetyön tehtävänä on ennaltaehkäistä ja vähentää päihteiden (alkoholi, tupakka, huumeet) sekä rahapelaamisen aiheuttamia haittoja yksilöille, yhteisöille ja yhteiskunnalle. Ehkäisevässä työssä keskitytään haittojen vähentämiseen, ymmärryksen lisäämiseen, suojaavien tekijöiden vahvistamiseen ja riskien pienentämiseen. Se perustuu tietoon, asenteisiin ja yhteistyöhön eri toimijoiden kanssa.

Ehkäisevässä päihdetyössä vuonna 2025 jatkettiin hyvinvointi- ja päihdetuntien toteuttamista kaikille peruskoulun oppilaille. Lisäksi ala- ja yläkoulujen vanhemmille järjestettiin ehkäisevän päihdetyön vanhempainillat ja alueellisista sekä valtakunnallisista koulutuksista viestittiin kuntalaisille sekä kunnan työntekijöille.

Ehkäisevässä päihdetyössä arjessa kohtaaminen ja varhainen puheeksi ottaminen on keskeinen menetelmä, jonka avulla voidaan tunnistaa riskejä ajoissa ja tukea yksilön hyvinvointia. Nuorisopalveluiden jalkautuvatyö on osa ehkäisevää päihdetyötä. Mittavin jalkautuminen järjestettiin koulujen päättäjäiviikonloppuna toukokuussa. Jalkautumisen tavoitteena oli turvallinen läsnäolo, nuorten tukeminen ja riskitilanteiden ennaltaehkäisy. Toimintaan kutsuttiin mukaan myös vapaaehtoisia, mikä vahvisti yhteisöllistä vastuuta nuorten hyvinvoinnista.

Kunnan toimintaa ja henkilöstöä koskeva päihdeohjelma päivitettiin ja päihteiden käyttö otetaan puheeksi myös ikäihmisten Tupatukitoiminnan kotikäynneillä ja tarvittaessa henkilö ohjataan avun piiriin.

3.7. Alueellinen yhteistyö

Alueelliset hyte-neuvottelut käytiin ensimmäistä kertaa syksyllä 2024, jolloin yhteisiksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen painopisteiksi määriteltiin mielen hyvinvointi ja liikkumisen edistäminen. Liikkumisen edistämisen osalta alueellista yhteistyötä on tehty erityisesti liikuntalähetteen ja liikunta-neuvonnan kehittämiseksi. Vuonna 2025 näiden toimintamallien käyttöönotto Askolassa ei vielä ollut mahdollista, sillä liikunnanohjaajan resurssi oli käytettävissä vain osan vuodesta. Tulevina vuosina on odotettavissa, että toimintamallit voidaan käynnistää myös Askolassa.

Mielen hyvinvoinnin edistämiseksi alueella otettiin käyttöön Mitä sinulle kuuluu? – kortit. Korttien avulla pyritään madaltamaan puheeksi oton kynnystä ja tukemaan eri alojen ammattilaisia vaikeidenkin asioiden esiin ottamisessa arjen kohtaamisissa.

Keväällä 2025 järjestettiin myös ensimmäistä kertaa johtavien viranhaltijoiden välinen neuvottelu sekä syksyllä 2025 alueellinen hyte-neuvottelu. Neuvottelujen tuloksena päätettiin, että mielen hyvinvoinnin ja liikunnallisen elämäntavan edistäminen säilyvät alueellisina painopisteinä koko valtuustokauden 2025–2029 ajan.

ASKOLAN KUNTA

Askolantie 30, 07500 Askola

019 529 100 | www.askola.fi